

ljantne veljave. Orkester mu ne služi samo v priprosto spremljevanje, ampak ž njim že bolj slika in pojasnjuje dramatično dejanje; instrumentacija je bujnejša in se po živahnejši modulaciji razlikuje od opernih del stare šablone — tudi recitativ je na dosti višji stopinji.

Opera je bila dobro pripravljena in je lepo uspela. Črtalo se je pa tu precej. Najbolje je uspelo prvo dejanje, in je osobito zbor prišel do cele veljave, ker je ne le točno, ampak tudi dobro in fino v lepem soglasju z dejanjem pel, da smo se divili izbornemu stopnjevanju do fortisima, katerega moč je, rekel bi, stresala gledišče; vsled vsestranske sigurnosti je prišel ves material do cele veljave, zato lahko rečemo, da je bil to briljanten prvi akt — da bi bilo vsekdar tako!

Solistovske vloge so peli: gospodične: Ševčikova — Matildo, Romanova — Hedviko, Nočmi — Gemija (dečka); gospodje: Olszewski — Arnolda, Ulrich — Viljem Tella, Vašiček — Gesslerja in Melhthala, Wildner — Leutholda Krampera — ribiča, Polašek — Harrasa. Treba priznati, da so gg. solistinje in solisti prav dobro peli. S ponosom lahko imenuje naše gledišče svoje solistovske moči: Nočmi, Romanovo, Olszewskega in Vašička, katerim se z lepim napredkom pridružujejo mlade moči: g. Polašek, Wildner, Krampera.

»Viljem Tell« se je 4krat ponavljal. Dne 21. marca je pel naslovno vlogo kot gost nam dobro znani izborni baritonist zagrebške opere g. pl. Vulaković s krasnim uspehom. Kot gost je nastopil tudi v operi »Zrinjski«, ki se je ta mesec iz prejšnjega repertoarja ponovila in lepo uspela.

Ob koncu operne sezone želimo, da se ohranijo izborne solistovske moči naši operi, katero treba na vsak način vzdržati, z opravičeno prošnjo, da se pri sestavi repertoarja za bodočo sezono jemlje več ozira na slovanske opere; kajti to zahteva ne le namen, ampak tudi ponos edine slovenske stalne opere, in gotovo večina obiskujočega slovenskega občinstva; tudi nedostatom, ki so se žalibog tako neprijetno ponovili v zborih — treba racionalno odpomoči — zboru in orkestru posvetiti več skrbi.

L. Pahor.

Upodabljajoča umetnost

Arhitekt Ciril Koch je bil minolega meseca razstavil pri Schwentnerju plastični model neke nove hiše, ki se sezida letos v Sodnih ulicah. Model je sestavljen deloma v modernem secesionistnem slogu, in po tem načrtu zgrajena hiša bo delala čast g. Kochu.

Razstava slik »Društva moskovskih umetnikov« v Peterburgu. Ako primerjamo to razstavo z razstavami drugih umetniških društev, spoznamo, da je precej slabša po številu umotvorov, posebno pa po vrednosti v zmislu umetniške dovršenosti. Glavno mesto na tej razstavi zastopa secesija. Izmed petindvajsetih razstavljalcev zaslužijo le nekateri pažnjo, o drugih pa skoro ni vredno govoriti. Po kompoziciji se najbolj odlikuje M. I. Šesternik, po svojem simboličnem sestavu (paneau) »Šepet smrti«. Vsa slika je razsvetljena s simboličnobengaličnimi žarki, ki jo le še bolj povečujejo. Lahko imenujemo to delo najboljše na celi razstavi. Kot dobri sliki tega umetnika je še omeniti:

»V solnčni dan«, ki se odlikuje po jarkosočnem koloritu, in malo sličico »Ciganka«, na kateri je dobro zadet zrak.

K drugemu iz boljših razstavljalcev se lahko prišteva V. N. Mješkov, katerega najboljša slika je »Vesna idēt« (Spomlad prihaja). Odlikuje se kakor še par drugih njegovih slik (»Žarki poldan« in »Monastirski (samostanski) dvor«) po živem koloritu. Dalje je razstavil še par portretov, narisanih s črno in rdečo kredo, med katerimi pa je dober le eden »Portret starega invalida«. Narisan je pravilno, s čuvstvom in izraža se ekspresno duševno razpoloženje, na drugih pa se opaža popolna brezbriznost risbe.

Omeniti je še pokrajinski vid Kavkaza »Večer«, knjeginje I. G. Guginove, in sliko »Mrak« V. D. Poljenova. Dovršeni stvari s čuvstvom in nadarjenostjo! Kar pa se tiče drugih razstavljalcev, se je pa le čuditi, da si sploh izmislijo kaj takega razstaviti v takem kraju, kjer je razvita umetnost dandanes do visoke stopinje. Največja napaka vseh razstavljalcev je brezbriznost v risanju in proporcijah, kjer se izvečine predočujejo neke fantastne oblike s fantastnim umazanim koloritom. Popolnoma se je soglasiti z umetniki, ki sledijo za kontrasti barv, toda ne smemo pozabiti, da je vseeno paziti tudi na risbo in obliko predmetov, najsi bo kakršna hoče specialnost slikanja.

Peter S. Žmitek (Peterburg).

Med revijami

»Česká Revue« ima v svoji marčevi št. obširen in temeljit članek o naši »Družbi sv. Mohorja«. Članek je spisal naš prijatelj dr. Kárasek. Pisatelju imponuje število Mohorjanov, pregleduje njih razširjanje po raznih delih sveta; zlasti se čudi, da je v Ameriki toliko Slovencev naročenih na knjige sv. Mohorja. Najbolj pa zanimajo dr. Káraske egiptovski Slovenci in egiptovske razmere sploh, kakor jih je opisal v »koledarju« dr. Pečnik.

»Sport & Salon«. Wien, V. Jahrgang 1902 ima v svoji 7. številki podobo in životopis našega rojaka, v Monakovu živečega slikarja, g. A. Ažbete. Članek, ki ga je spisal Artur Rössler, ima naslov: Meister A. Ažbete, ein Lehrer der Schönheit. Rössler poudarja posebno, kako fin čut za barve ima Ažbete. Že to, kako in kakšne barve on vidi, priča, da je Ažbete umetnik; kajti le umetnik more tako videti. Ažbete je impresionist, ali umetnost mu je več nego priroda. Slikar naj slika, kar vidi, ali pomen naslikanega predmeta je odvisen od tega, kaj vidiš in kako si videl. Pasivni posnetek prirode še ni umetnost, šele soustvarjajoča duša umetnikova stori, da je naslikani predmet umotvor.

Gosp. Ažbete je porojen v Škofji Loki. Na Dunajski akademiji so bili njegovi učitelji: Griepenkerl, Eisenmenger in L' Allemand. V Monakovem pa je študiral sedem let na tamošnji slikarski akademiji, kjer je bil zlasti Löfftz njegov umetniški mentor. Že na akademiji je bil znan po svoji izredni tehniki, in marsikak tovariš je iskal pri njemu sveta in pomoči. Pred enajstimi leti pa si je ustanovil v Atenah ob Izari svojo posebno slikarsko šolo, ki je danes — tako pravi člankar Rössler sam — najslavnejša in največja privatna slikarska šola v Monakovem, kjer je slikarskih šol veliko število. Malokateri monakovski slikar je tako usposobljen učiti lepoto kakor Ažbete in zato ima vse